

**INTEGRIMI I TEKNOLOGJISË NË PRAKTIKËN
INFERMIERORE: PËRDORIMI I SISTEMEVE ELEKTRONIKE,
AFTËSITË DIGJITALE TË VETËVLERËSUARA DHE SFIDAT E
IMPLEMENTIMIT NË QARKUN E KORÇËS**

Emisa VELO

*Departamenti i Infermierisë,
Fakulteti i Shkencave Natyrore dhe Shkencave Humane,
Universiteti “Fan S. Noli”, Korçë,
evelo@unkorce.edu.al;*

Etleva RUSTAMI

*Departamenti i Lëndëve Klinike, Infermierisë së Përgjithshme dhe
Infermierisë në Sëmundjet e Brendshme,
Fakulteti i Shkencave Mjekësore Teknike,
Universiteti i Mjekësisë, Tiranë,
etleva.rustami@umed.edu.al*

Rosela PASHKO

*Departamenti i Infermierisë,
Fakulteti i Shkencave Natyrore dhe Shkencave Humane,
Universiteti “Fan S. Noli”, Korçë,
roselapashko@icloud.com*

Abstrakti

Ky studim synoi të vlerësojë integrimin e teknologjisë në praktikën infermiere në Qarkun e Korçës, duke analizuar përdorimin e sistemeve elektronike, aftësitë digjitale të vetëvlerësuar, perceptimet mbi ndikimin e teknologjisë në dokumentimin dhe organizimin e punës, si dhe barrierat teknike dhe nevojat për trajnim. U realizua një studim sasior, përshkrues dhe transversal me 40 infermiere nga institucione të ndryshme shëndetësore, të përzgjedhur me kampionim të përshtatshëm. Të dhënat u mbledhën nëpërmjet një pyetësoi të strukturuar online dhe u analizuan me statistika përshkruese dhe korrelacionin e rangjeve të Spearman-it, duke aplikuar korrigjimin Holm për testimet multiple. Gjysma e pjesëmarrësve (50.0%) nuk përdornin asnjëherë sisteme elektronike gjatë turnit, ndërsa 77.5% e konsideruan digjitalizimin shumë ose plotësisht të rëndësishëm për përmirësimin e kujdesit infermior. Dokumentimi elektronik u perceptua nga 70.0% se rrit në shkallë të lartë saktësinë e të dhënave dhe 70.0% raportuan nivele të larta të problemeve teknike. Vetëm 27.5% e konsideruan trajnimin shumë ose plotësisht të mjaftueshëm, ndërsa 72.5% shprehën gatishmëri të lartë për trajnime më të avancuara. Aftësitë digjitale të vetëvlerësuar ($p=0.537$; p e korrigjuar= 0.0012) dhe mjaftueshmëria e

perceptuar e trajnimit ($p=0.429$; p e korrigjuar= 0.0074) u lidhën pozitivisht me shpeshtësinë e përdorimit të sistemeve elektronike. Në përfundim, infermierët shfaqën perceptime pozitive ndaj integritit të teknologjisë, por përdorimi rezultoi jo i njëtrajtshëm dhe i shoqëruar me barrierë infrastrukturore dhe nevoja për trajnim. Zhvillimi i aftësive digjitale, infrastruktura funksionale dhe mbështetja e vazhdueshme teknike e profesionale janë të rëndësishme për integrimin efektiv të teknologjisë në praktikën infermierore.

Fjalët kyçe: transformim digjital; aftësi profesionale; dokumentim klinik; infrastruktura teknologjike; trajnim profesional; personel infermieror.

TECHNOLOGY INTEGRATION IN NURSING PRACTICE: USE OF ELECTRONIC SYSTEMS, SELF-REPORTED DIGITAL SKILLS AND IMPLEMENTATION CHALLENGES IN THE KORÇA REGION

ABSTRACT

This study aimed to assess the integration of technology into nursing practice in the Korça Region by examining the use of electronic systems, self-reported digital skills, perceptions of the impact of technology on documentation and work organization, as well as technical barriers and training needs. A quantitative, descriptive, cross-sectional study was conducted with 40 nurses from different healthcare institutions, selected through convenience sampling. Data were collected using a structured online questionnaire and analyzed using descriptive statistics and Spearman's rank correlation, with the Holm correction applied for multiple testing. Half of the participants (50.0%) reported never using electronic systems during their shifts, while 77.5% considered digitalization very or extremely important for improving nursing care. Electronic documentation was perceived by 70.0% of participants as substantially improving data accuracy, while 70.0% reported high levels of technical problems. Only 27.5% considered the training received to be very or fully adequate, whereas 72.5% expressed a high willingness to undertake more advanced training. Self-reported digital skills ($p=0.537$; adjusted $p=0.0012$) and perceived training adequacy ($p=0.429$; adjusted $p=0.0074$) were positively associated with the frequency of electronic system use. In conclusion, nurses showed positive perceptions of technology integration, but its use was uneven and accompanied by infrastructural barriers and training needs. The development of digital skills, functional infrastructure, and continuous technical and professional support are important for the effective integration of technology into nursing practice.

Keywords: *digital transformation; professional skills; clinical documentation; technological infrastructure; professional training; nursing staff.*

MATERIALET

Përdorimi në rritje i teknologjive digjitale në mjediset e kujdesit shëndetësor ka zgjeruar mënyrat e menaxhimit të informacionit klinik, dokumentimit të kujdesit dhe organizimit të proceseve të punës. Sistemet elektronike të të dhënave, dokumentimi digjital dhe teknologjitë mbështetëse janë tashmë pjesë e praktikës klinike në shumë sisteme shëndetësore. Organizata Botërore e Shëndetësisë e konsideron shëndetin digjital një komponent të rëndësishëm të forcimit të sistemeve shëndetësore dhe thekson se zbatimi i qëndrueshëm i tij kërkon integrimin e burimeve teknologjike me ato njerëzore, organizative dhe financiare (World Health Organization, 2025).

Në praktikën infermiere, ndërveprimi me teknologjinë lidhet drejtpërdrejt me një sërë procesesh të përditshme, nga regjistrimi dhe dokumentimi i të dhënave klinike deri te koordinimi i kujdesit dhe komunikimi me profesionistët e tjerë shëndetësorë. Në këtë kontekst, sistemet elektronike mund të mbështesin aksesin dhe organizimin e informacionit klinik, standardizimin e dokumentimit dhe sigurinë e kujdesit. Një rishikim sistematik i dokumentimit elektronik infermior raportoi ndikim pozitiv në sigurinë e pacientit, cilësinë e kujdesit dhe dokumentimin, duke theksuar njëkohësisht rëndësinë e sistemeve të strukturuar dhe funksionale për integrimin e tyre efektiv në praktikën klinike (Wahyuni et al., 2024).

Megjithatë, prania e teknologjisë në një institucion shëndetësor nuk garanton në vetvete përdorimin efektiv të saj. Integrimi i teknologjive digjitale lidhet edhe me aftësitë e profesionistëve që i përdorin ato. Literatura mbi kompetencat e shëndetit digjital tregon se ato përfshijnë fusha të ndryshme, ndër të cilat përdorimi i teknologjisë, njohuritë digjitale, menaxhimi i informacionit dhe aftësitë e vetëvlerësuar (Longhini et al., 2022). Në të njëjtën linjë, Organizata Botërore e Shëndetësisë thekson se profesionistët shëndetësorë duhet të zotërojnë aftësitë dhe kompetencat e nevojshme për përdorimin efektiv të mjeteve digjitale në ofrimin e shërbimeve shëndetësore (World Health Organization, 2026).

Integrimi i sistemeve elektronike në praktikën infermierore mund të shoqërohet gjithashtu me vështirësi teknike dhe organizative. Evidenca e fundit tregon se pranimi dhe përdorimi i kartelave elektronike nga infermierët ndikohen nga faktorë të tillë si dobia e perceptuar, lehtësia e përdorimit, trajnimi, mbështetja teknike dhe përshtatja e sistemit me proceset e punës (Corbett et al., 2025). Problemet e përdorshmërisë, përsëritja e të dhënave dhe mospërshtatja e sistemeve me rrjedhën klinike të punës mund të kontribuojnë gjithashtu në ngarkesën e dokumentimit (Cho et al., 2024). Për këtë arsye, vlerësimi i digjitalizimit nuk duhet të kufizohet vetëm në pranimin e teknologjisë, por duhet të marrë në konsideratë edhe përvojën e profesionistëve që e përdorin atë.

Një tjetër element i rëndësishëm është përgatitja profesionale për përdorimin e teknologjive të reja. Një rishikim sistematik i ndërhyrjeve edukative për zhvillimin e kompetencës digjitale të profesionistëve shëndetësorë tregoi se edukimi dhe trajnimi mund të përmirësojnë njohuritë, aftësitë, qëndrimet, vetëbesimin dhe përdorimin e teknologjisë, ndërsa mbështetja organizative dhe trajnimi praktik janë elemente të rëndësishme të këtij procesi (Kulju et al., 2024). Kjo e vendos zhvillimin e aftësive digjitale dhe edukimin e vazhdueshëm profesional si komponentë të rëndësishëm të transformimit digjital në infermieri.

Në këtë kontekst, vlerësimi i përdorimit real të sistemeve elektronike, aftësive digjitale të vetëvlerësuara dhe barrierave që hasin infermierët mund të ndihmojë në identifikimin e faktorëve që shoqërojnë integrimin e teknologjisë në praktikën e përditshme. Evidenca e kontekstualizuar në nivel rajonal është veçanërisht e dobishme për identifikimin e nevojave konkrete për infrastrukturë, trajnim dhe mbështetje profesionale.

Qëllimi i studimit është të vlerësojë integrimin e teknologjisë në praktikën infermierore në Qarkun e Korçës, duke analizuar përdorimin e sistemeve elektronike, aftësitë digjitale të vetëvlerësuara, perceptimin e infermierëve mbi ndikimin e teknologjisë në dokumentimin dhe organizimin e punës, si dhe barrierat teknike dhe nevojat për trajnim që shoqërojnë procesin e digjitalizimit.

Pyetja kërkimore: Cili është niveli i përdorimit dhe integrimit të teknologjisë në praktikën infermiere në Qarkun e Korçës dhe si e perceptojnë infermierët ndikimin e sistemeve elektronike në dokumentimin dhe organizimin e punës, si dhe barrierat dhe nevojat për trajnim që shoqërojnë përdorimin e tyre?

METODOLOGJIA E PËRDORUR

Dizajni dhe kampioni i studimit

U realizua një studim sasior, përshkrues dhe transversal (cross-sectional) me pjesëmarrjen e 40 infermierëve që ushtronin profesionin në institucione të ndryshme shëndetësore në Qarkun e Korçës. Kampioni përfshiu profesionistë nga spitale, qendra shëndetësore, poliklinika dhe klinika private. Përzgjedhja e pjesëmarrësve u realizua nëpërmjet kampionimit të përshtatshëm (convenience sampling), bazuar në mundësinë dhe gatishmërinë e tyre për të marrë pjesë në studim. Pjesëmarrja ishte vullnetare. Mbledhja e të dhënave u realizua gjatë periudhës 28 maj–11 qershor 2026.

Instrumenti i mbledhjes së të dhënave

Të dhënat u mbledhën nëpërmjet një pyetësoi të strukturuar online, të administruar përmes platformës Google Forms dhe të hartuar posaçërisht për këtë studim. Hartimi i tij u orientua nga literatura dhe nga pyetësorë ekzistues që trajtonin aspekte të përdorimit të teknologjisë dhe sistemeve elektronike në kujdesin shëndetësor, të cilët shërbyen si burime konceptuale për përzgjedhjen dhe përshtatjen e fushave të vlerësimit. Pyetësori përfshinte të dhëna demografike dhe profesionale, përdorimin e sistemeve elektronike në praktikën e përditshme, vetëvlerësimin e aftësive kompjuterike dhe digjitale, perceptimet mbi ndikimin e teknologjisë në punën infermiere, si dhe vështirësitë teknike dhe nevojat për trajnim. Për vlerësimin e perceptimeve u përdorën kryesisht shkallë me pesë nivele, krahas pyetjeve me alternativa të përcaktuara dhe me mundësi përzgjedhjeje të shumëfishtë. Instrumenti përfshinte gjithashtu një pyetje të hapur opsionale për sugjerime lidhur me përmirësimin e sistemeve elektronike dhe të ardhmen e digjitalizimit në kujdesin infermior.

Variablat e studimit

Analiza u fokusua në katër fusha kryesore: (1) karakteristikat demografike dhe profesionale të pjesëmarrësve; (2) përdorimin e sistemeve elektronike dhe aftësitë digjitale të vetëvlerësuar; (3) perceptimin mbi ndikimin e teknologjisë në organizimin e punës, dokumentimin elektronik, reduktimin e gabimeve dhe sigurinë e pacientit; dhe (4) problemet teknike, stresin ose mbingarkesën e perceptuar, trajnimin e marrë dhe nevojat për zhvillim të mëtejshëm të aftësive digjitale.

Analiza e të dhënave

Të dhënat u analizuan fillimisht në mënyrë përshkuese dhe u paraqitën nëpërmjet frekuencave absolute dhe përqindjeve. Për qëllimet e këtij artikulli u krye gjithashtu një analizë eksploruese bivariable për të shqyrtuar marrëdhëniet ndërmjet variablave ordinalë të lidhur me integrimin e teknologjisë në praktikën infermiere. Për këtë qëllim u përdor koeficienti i korrelacionit të rangjeve të Spearman-it (ρ). Analiza u fokusua në marrëdhëniet ndërmjet aftësive digjitale të vetëvlerësuar dhe shpeshtësisë së përdorimit të sistemeve elektronike, ndërmjet trajnimit të perceptuar si të mjaftueshëm dhe shpeshtësisë së përdorimit të sistemeve, si dhe ndërmjet shpeshtësisë së problemeve teknike dhe ndikimit të perceptuar të tyre në cilësinë e kujdesit. Niveli i rëndësisë statistikore u përcaktua në $p < 0.05$. Për të kontrolluar gabimin familjar të tipit I (family-wise error rate) në testimet multiple, vlerat p u korrigjuan sipas metodës Holm (Holm, 1979). Duke marrë parasysh madhësinë e kampionit dhe dizajnin transversal të studimit, analizat inferenciale u konsideruan eksploruese dhe nuk u interpretuan si evidencë e marrëdhënieve shkakësore.

Aspektet etike dhe përdorimi i të dhënave

Studimi u realizua në përputhje me parimet etike të kërkimit shkencor. Pjesëmarrja ishte vullnetare dhe pjesëmarrësit u informuan për qëllimin studimor të mbledhjes së të dhënave dhe ruajtjen e konfidencialitetit. Për realizimin e studimit u sigurua miratimi institucional për mbledhjen e të dhënave. Dataset-i primar i përdorur në këtë artikull është gjeneruar fillimisht në kuadër të një kërkimi akademik të zhvilluar në Departamentin e Infermierisë, Universiteti

“Fan S. Noli”, Korçë. Në artikull, të dhënat janë rianalizuar në përputhje me objektivin dhe planin analitik të përcaktuar për studimin aktual.

REZULTATET

Karakteristikat demografike dhe profesionale

Në studim u përfshinë 40 infermierë, prej të cilëve 23 (57.5%) ishin femra dhe 17 (42.5%) meshkuj. Grupmosha më e përfaqësuar ishte 20–30 vjeç, me 16 pjesëmarrës (40.0%). Për sa i përket përvojës profesionale, 15 infermierë (37.5%) kishin 1–5 vite eksperiencë, ndërsa pjesa tjetër shpërndahej ndërmjet kategorive me përvojë më të gjatë. Pjesëmarrësit ushtronin profesionin kryesisht në spitale (42.5%) dhe qendra shëndetësore (30.0%), ndërsa 12.5% punonin në poliklinika dhe 15.0% në klinika private.

Tabela 1. Karakteristikat demografike dhe profesionale të pjesëmarrësve (N=40)

Variabli	Kategoria	n	%
Gjinia	Femër	23	57.5
	Mashkull	17	42.5
Mosha	20–30 vjeç	16	40.0
	31–40 vjeç	8	20.0
	41–50 vjeç	9	22.5
	>50 vjeç	7	17.5
Eksperienca profesionale	1–5 vite	15	37.5
	6–10 vite	7	17.5
	11–20 vite	10	25.0
	>20 vite	8	20.0
Institucioni	Spital	17	42.5
	Qendër shëndetësore	12	30.0
	Poliklinikë	5	12.5
	Klinikë private	6	15.0

Burimi: Të dhënat e studimit

Përdorimi i sistemeve elektronike dhe aftësitë digjitale të vetëvlerësuar

Përdorimi i sistemeve elektronike gjatë turnit rezultoi jo i njëtrajtshëm. Gjysma e pjesëmarrësve, 20 (50.0%), raportuan se nuk përdornin asnjëherë sisteme elektronike gjatë turnit, ndërsa 9 (22.5%) deklaruan se i përdornin gjithmonë. Për sa u përket aftësive kompjuterike dhe digjitale të vetëvlerësuar, 17 pjesëmarrës (42.5%) i vlerësuan ato si mesatare, 12 (30.0%) si të mira dhe 2 (5.0%) si shumë të mira.

Tabela 2. Përdorimi i sistemeve elektronike dhe aftësitë digjitale të vetëvlerësuar (N=40)

Treguesi	Kategoria	n	%
Përdorimi gjatë turnit	Asnjëherë	20	50.0
	Rrallë	2	5.0
	Ndonjëherë	6	15.0
	Shpesh	3	7.5
	Gjithmonë	9	22.5
Aftësitë digjitale	Të dobëta	2	5.0
	Të mjaftueshme	7	17.5
	Mesatare	17	42.5
	Të mira	12	30.0
	Shumë të mira	2	5.0

Burimi: Të dhënat e studimit

Në pyetjen që lejonte përzgjedhjen e më shumë se një alternative, 23 pjesëmarrës (57.5%) raportuan se në institucionin e tyre nuk përdorehin sisteme elektronike, ndërsa sistemet e regjistrimit/laboratorike u raportuan nga 10 (25.0%), receta elektronike nga 8 (20.0%) dhe kartela elektronike nga 3 (7.5%). Për shkak të mundësisë së përgjigjeve të shumëfishta, përqindjet nuk përbëjnë një total prej 100%.

Perceptimi i ndikimit të teknologjisë në praktikën infermierore

Rezultatet treguan një perceptim përgjithësisht pozitiv të infermierëve ndaj rolit të teknologjisë në praktikën profesionale. Digjitalizimi u konsiderua “shumë” ose “plotësisht” i rëndësishëm për përmirësimin e kujdesit infermior nga 77.5% e pjesëmarrësve. Sistemet elektronike u perceptuan se lehtësonin në shkallë të lartë punën e

përditshme nga 62.5%, ndërsa 55.0% raportuan në këto nivele se përdorimi i teknologjisë u kursente kohë gjatë turnit. Për dokumentimin elektronik, 70.0% vlerësuan “shumë” ose “plotësisht” se ai rrit saktësinë e të dhënave krahasuar me dokumentimin në letër.

Tabela 3. Perceptimi i ndikimit të teknologjisë në praktikën infermierore (N=40)

Treguesi	Aspak n (%)	Pak n (%)	Mesatarisht n (%)	Shumë n (%)	Plotësisht n (%)
Rëndësia e digjitalizimit për përmirësimin e kujdesit	1 (2.5)	3 (7.5)	5 (12.5)	15 (37.5)	16 (40.0)
Sistemet elektronike lehtësojnë punën e përditshme	5 (12.5)	1 (2.5)	9 (22.5)	10 (25.0)	15 (37.5)
Teknologjia kursen kohë gjatë turnit	6 (15.0)	2 (5.0)	10 (25.0)	7 (17.5)	15 (37.5)
Dokumentimi elektronik rrit saktësinë krahasuar me letrën	2 (5.0)	2 (5.0)	8 (20.0)	7 (17.5)	21 (52.5)
Sistemet elektronike ndihmojnë në reduktimin e gabimeve infermierore	2 (5.0)	4 (10.0)	5 (12.5)	13 (32.5)	16 (40.0)
Teknologjia rrit sigurinë dhe besimin e pacientëve	4 (10.0)	1 (2.5)	8 (20.0)	10 (25.0)	17 (42.5)

Burimi: Të dhënat e studimit

Gjithashtu, 72.5% e pjesëmarrësve vlerësuan “shumë” ose “plotësisht” se sistemet elektronike ndihmojnë në reduktimin e gabimeve infermierore, ndërsa 67.5% perceptuan në këto nivele ndikimin e teknologjisë në sigurinë dhe besimin e pacientëve. Në

pyetjen me mundësi përzgjedhjeje deri në dy alternativa, teknologjia u raportua si më e dobishme për organizimin e punës dhe komunikimin me mjekët nga 22 pjesëmarrës (55.0%), për dokumentimin infermior dhe ruajtjen e të dhënave nga 19 (47.5%) dhe për administrimin e medikamenteve dhe kontrollin e terapisë nga 13 (32.5%).

Barrierat teknike, mbingarkesa dhe nevojat për trajnim

Problemet teknike përbënin një element të rëndësishëm të përvojës së raportuar: 70.0% e pjesëmarrësve i vlerësuan ato në nivelet “shumë” ose “plotësisht”, ndërsa 65.0% vlerësuan në këto nivele se problemet teknike ndikojnë negativisht në cilësinë e kujdesit. Në të kundërt, vetëm 15.0% raportuan nivele të larta të stresit ose mbingarkesës të lidhura me përdorimin e teknologjisë; 37.5% u pozicionuan në nivelin mesatar dhe 47.5% në nivelet “aspak” ose “pak”.

Tabela 4. Barrierat teknike, trajnimi dhe nevojat për zhvillim digjital (N=40)

Treguesi	Aspak n (%)	Pak n (%)	Mesatarisht n (%)	Shumë n (%)	Plotësisht n (%)
Frekuenca e problemeve teknike	3 (7.5)	2 (5.0)	7 (17.5)	6 (15.0)	22 (55.0)
Ndikimi negativ i problemeve teknike në cilësinë e kujdesit	6 (15.0)	1 (2.5)	7 (17.5)	12 (30.0)	14 (35.0)
Teknologjia shkakton stres/mbingarkesë	13 (32.5)	6 (15.0)	15 (37.5)	3 (7.5)	3 (7.5)
Trajnimi i marrë është i mjaftueshëm	9 (22.5)	3 (7.5)	17 (42.5)	5 (12.5)	6 (15.0)
Rëndësia/nevoja për trajnim të vazhdueshëm	4 (10.0)	1 (2.5)	8 (20.0)	9 (22.5)	18 (45.0)
Dëshira për trajnim të avancuar	2 (5.0)	1 (2.5)	8 (20.0)	5 (12.5)	24 (60.0)

Burimi: Të dhënat e studimit

Vetëm 27.5% e infermierëve e konsideruan trajnimin e marrë “shumë” ose “plotësisht” të mjaftueshëm. Në të njëjtën kohë, 67.5% e konsideruan trajnimin e vazhdueshëm institucional “shumë” ose “plotësisht” të rëndësishëm dhe 72.5% shprehën në këto nivele dëshirën për të marrë pjesë në trajnime më të avancuara.

Nevoja më e shpeshtë për trajnim lidhej me përdorimin e pajisjeve të reja të monitorimit digjital të pacientit, e raportuar nga 13 infermierë (32.5%). Nëntë pjesëmarrës (22.5%) identifikuan nevojën për trajnim specifik mbi kartelën dhe recetën elektronike, 6 (15.0%) për përdorimin bazë të kompjuterit dhe programeve të zyrës dhe 6 (15.0%) për sigurinë e të dhënave dhe privatësinë e pacientit. Gjashtë pjesëmarrës (15.0%) deklaruan se nuk kishin nevojë për trajnim.

Mungesa e infrastrukturës teknologjike, pajisjeve ose interneti i ngadaltë u identifikua si barriera kryesore nga 28 infermierë (70.0%), ndërsa 8 (20.0%) evidentuan mungesën e trajnimeve të vazhdueshme profesionale dhe 4 (10.0%) vështirësinë në përshtatjen me programe të reja ose ndryshime të shpeshta.

Analiza eksploruese e marrëdhënieve ndërmjet variablave

Analiza e korrelacionit të rangjeve të Spearman-it evidentoi një lidhje pozitive të moderuar ndërmjet aftësive digjitale të vetëvlerësuar dhe shpeshtësisë së përdorimit të sistemeve elektronike ($\rho=0.537$; $p=0.0004$). Lidhje pozitive u evidentuan gjithashtu ndërmjet mjaftueshmërisë së perceptuar të trajnimit dhe shpeshtësisë së përdorimit të sistemeve elektronike ($\rho=0.429$; $p=0.0058$), si dhe ndërmjet shpeshtësisë së problemeve teknike dhe ndikimit negativ të perceptuar të tyre në cilësinë e kujdesit ($\rho=0.448$; $p=0.0037$). Pas aplikimit të korrigjimit Holm për testimet multiple, të tria lidhjet ruajtën rëndësinë statistikore (Tabela 5).

Tabela 5. Marrëdhëniet ndërmjet variablave të përzgjedhur: analiza eksploruese me korrelacionin Spearman (N=40)

Variablat e analizuara	ρ	p	p e korrigjuar (Holm)
Aftësitë digjitale të vetëvlerësuar ↔ shpeshtësia e përdorimit të sistemeve elektronike	0.537	0.0004	0.0012
Mjaftueshmëria e perceptuar e trajnimit ↔ shpeshtësia e përdorimit të sistemeve elektronike	0.429	0.0058	0.0074
Shpeshtësia e problemeve teknike ↔ ndikimi negativ i perceptuar në cilësinë e kujdesit	0.448	0.0037	0.0074

Burimi: Të dhënat e studimit

Shënim: ρ = koeficienti i korrelacionit të rangjeve të Spearman-it. Vlerat p janë dypalëshe. Për testimet multiple u aplikua korrigjimi Holm. Niveli i rëndësisë statistikore u përcaktua në $p < 0.05$.

DISKUTIMI I REZULTATEVE

Gjetjet e këtij studimi tregojnë një qëndrim përgjithësisht pozitiv të infermierëve ndaj integritetit të teknologjisë në praktikën profesionale, i cili kontraston me përdorimin jo të njëtrajtshëm të sistemeve elektronike në praktikën e përditshme. Ky rezultat sugjeron se perceptimi pozitiv ndaj transformimit digjital nuk shoqërohet domosdoshmërisht me ekspozim të njëtrajtshëm ndaj teknologjisë. Duke qenë se studimi është transversal, ky kontrast duhet interpretuar si bashkëekzistencë e karakteristikave të kampionit dhe jo si një marrëdhënie shkakësore ndërmjet tyre.

Perceptimet pozitive mbi lehtësimin e punës dhe kursimin e kohës janë në përputhje me evidencën ndërkombëtare. Corbett et al. (2025), në një rishikim sistematik me metoda të përziera, identifikuan rritjen e efikasitetit, aksesin më të mirë dhe në kohë në informacion dhe përmirësimin e komunikimit ndërmjet profesionistëve si faktorë që favorizojnë pranimin e kartelave elektronike shëndetësore nga infermierët. Megjithatë, autorët evidentuan se këto përfitime varen edhe nga përdorshmëria e sistemeve, mbështetja organizative dhe teknike dhe trajnimi i stafit.

Në mënyrë të ngjashme, perceptimet pozitive të pjesëmarrësve mbi saktësinë e dokumentimit, reduktimin e gabimeve dhe sigurinë e pacientit janë në të njëjtën linjë me rishikimin sistematik të Wahyuni et al. (2024), i cili raportoi ndikime pozitive të dokumentimit elektronik infermieror në sigurinë e pacientit, cilësinë e kujdesit dhe dokumentimit. Autorët theksuan gjithashtu rëndësinë e sistemeve të strukturuar dhe funksionale për integrimin efektiv të tyre në praktikën klinike.

Nga ana tjetër, prania e shpeshtë e problemeve teknike dhe dominimi i barrierave infrastrukturore tregojnë se implementimi efektiv i teknologjisë nuk varet vetëm nga qëndrimi individual i profesionistëve, por edhe nga kushtet organizative dhe teknike në të cilat ajo përdoret. Kjo përputhet me Corbett et al. (2025), të cilët identifikuan mbështetjen e pamjaftueshme teknologjike dhe trajnuese, vështirësitë në përdorimin e sistemeve dhe përshtatjen e tyre me praktikën infermiore si barriera për pranimin e kartelave elektronike. Në studimin aktual, lidhja pozitive ndërmjet shpeshësisë së problemeve teknike dhe ndikimit negativ të perceptuar të tyre në cilësinë e kujdesit përforcon rëndësinë e funksionalitetit dhe mbështetjes teknike gjatë implementimit. Kjo lidhje duhet të interpretohet si bashkëvariacion dhe jo si marrëdhënie shkakësore.

Një rezultat që kërkon interpretim më të kujdesshëm lidhet me stresin dhe mbingarkesën, të cilat nuk rezultuan në nivele të larta për shumicën e pjesëmarrësve. Në literaturën ndërkombëtare, megjithatë, barra e dokumentimit elektronik është evidentuar si problem në disa mjedise klinike. Cho et al. (2024), në një studim me metoda të përziera të infermierët e kujdesit akut dhe kritik, identifikuan faktorë të lidhur me përdorshmërinë dhe karakteristikat e sistemeve elektronike, si dhe me ngarkesën klinike dhe menaxhimin e kohës. Edhe Corbett et al. (2025) identifikuan rritjen e barrës së dokumentimit si një nga barrierat e raportuara nga infermierët. Dallimi me rezultatet e studimit aktual mund të lidhet me kontekstin dhe ekspozimin relativisht të kufizuar ndaj sistemeve elektronike në kampionin e studiuar. Megjithatë, ky mbetet një shpjegim i mundshëm, pasi marrëdhënia ndërmjet nivelit të ekspozimit ndaj sistemeve dhe stresit ose mbingarkesës së perceptuar nuk ishte ndër marrëdhëniet e analizuar në këtë studim.

Një tjetër çështje qendrore është përgatitja e personelit për përdorimin e teknologjisë. Rezultatet tregojnë një mjaftueshmëri të kufizuar të perceptuar të trajnimit, por njëkohësisht një nevojë dhe gatishmëri të konsiderueshme për trajnim të vazhdueshëm dhe zhvillim profesional. Kjo mbështetet nga Kulju et al. (2024), të cilët, në një rishikim sistematik të ndërhyrjeve edukative, evidentuan se këto ndërhyrje mund të kontribuojnë në zhvillimin e njohurive, aftësive, qëndrimeve, vetëbesimit dhe përdorimit të teknologjive digjitale nga profesionistët shëndetësorë. Në të njëjtën linjë, analiza e World Health Organization (2026) mbi kornizat dhe standardet e kompetencave të shëndetit digjital përfshin fusha që lidhen me kujdesin ndaj pacientit, të dhënat dhe informatikën, komunikimin, aftësitë teknike dhe profesionalizmin digjital, duke nënvizuar rëndësinë e zhvillimit të këtyre kompetencave në edukimin dhe praktikën e profesionistëve shëndetësorë.

Analizat eksploruese përforcojnë rëndësinë e aftësive digjitale dhe trajnimit në kontekstin e përdorimit të teknologjisë. Nivelet më të larta të aftësive digjitale të vetëvlerësuarra dhe të mjaftueshmërisë së perceptuar të trajnimit u shoqëruan me përdorim më të shpeshtë të sistemeve elektronike. Këto marrëdhënie ruajtën rëndësinë statistikore pas korrigjimit Holm, por duhet të interpretohen me kujdes, pasi dizajni transversal nuk lejon përcaktimin e drejtimit të tyre apo nxjerrjen e përfundimeve shkakësore.

Në tërësi, gjetjet sugjerojnë se integrimi i teknologjisë në praktikën infermiere në kontekstin e studiuar nuk lidhet vetëm me pranimin individual të saj. Perceptimet pozitive për dobinë e teknologjisë dhe gatishmëria për zhvillim profesional bashkëjetojnë me përdorim heterogjen, kufizime infrastrukturore dhe nevoja për trajnim. Kjo evidenton rëndësinë e një qasjeje të integruar, ku zhvillimi i aftësive digjitale dhe trajnimi i vazhdueshëm të shoqërohen me përmirësimin e infrastrukturës, mbështetjen teknike dhe përshtatjen e sistemeve me proceset reale të punës infermiere.

Studimi duhet interpretuar duke marrë parasysh disa kufizime. Kampioni ishte relativisht i vogël (N=40) dhe u përzgjedh me kampionim të përshtatshëm, çka kufizon përgjithësimin e rezultateve për popullatën më të gjerë të infermierëve. Të dhënat bazohen në vetëraportim dhe pasqyrojnë perceptimet e pjesëmarrësve, jo matje objektive të performancës së sistemeve elektronike apo të kompetencave digjitale. Gjithashtu, pyetësi ishte hartuar posaçërisht

për studimin dhe nuk i ishte nënshtruar validimit formal psikometrik, ndaj rezultatet mbi aftësitë digjitale duhet të interpretohen si vetëvlerësime. Natyra transversale e studimit nuk lejon inferenca shkakësore dhe analizat e korrelacionit duhet të konsiderohen eksploruese. Së fundi, heterogjeniteti i institucioneve dhe ekspozimi i ndryshëm ndaj sistemeve elektronike mund të kenë ndikuar në perceptimet e raportuara dhe duhet të merren parasysh gjatë interpretimit të rezultateve.

PËRFUNDIME

Studimi evidentoi një qëndrim përgjithësisht pozitiv të infermierëve ndaj integritimit të teknologjisë në praktikën profesionale, ndërkohë që përdorimi i sistemeve elektronike rezultoi jo i njëtrajtshëm. Teknologjia u perceptua si e dobishme për dokumentimin, organizimin e punës dhe sigurinë e pacientit, por integrimi i saj shoqërohej me kufizime infrastrukturore, probleme teknike dhe nevoja për trajnim të vazhdueshëm.

Aftësitë digjitale të vetëvlerësuara dhe mjaftueshmëria e perceptuar e trajnimit u shoqëruan me përdorim më të shpeshtë të sistemeve elektronike, ndërsa problemet teknike me ndikim negativ të perceptuar në cilësinë e kujdesit. Këto marrëdhënie duhet të interpretohen si eksploruese dhe jo shkakësore, duke marrë parasysh dizajnin transversal dhe madhësinë e kampionit.

Gjetjet mbështesin nevojën për zhvillimin e vazhdueshëm të aftësive digjitale të infermierëve, programe trajnimi të orientuara drejt përdorimit praktik të teknologjive dhe përmirësim të infrastrukturës dhe mbështetjes teknike. Studime të ardhshme me kampione më të mëdha dhe instrumente të validuara do të ndihmonin në vlerësimin më të plotë të faktorëve që ndikojnë në integrimin e teknologjisë në praktikën infermirore.

REFERENCAT

- Cho, H., Nguyen, O. T., Weaver, M., Pruitt, J., Marcelle, C., Salloum, R. G., & Keenan, G. (2024). Electronic health record system use and documentation burden of acute and critical care nurse clinicians: A mixed-methods study. *Journal of the American Medical Informatics Association*, 31(11), 2540–2549. <https://doi.org/10.1093/jamia/ocae239>
- Corbett, S., Maruthu, R., Saab, M. M., & Lehane, E. (2025). Nurses' perceptions of facilitators and barriers to their acceptance of electronic

- health records: A mixed-method systematic review. *Journal of Clinical Nursing*, 34(8), 3085–3100. <https://doi.org/10.1111/jocn.17736>
- Holm, S. (1979). A simple sequentially rejective multiple test procedure. *Scandinavian Journal of Statistics*, 6(2), 65–70.
- Kleib, M., Chauvette, A., Furlong, K., Nagle, L., Slater, L., & McCloskey, R. (2021). Approaches for defining and assessing nursing informatics competencies: A scoping review. *JBIE Evidence Synthesis*, 19(4), 794–841. <https://doi.org/10.11124/JBIES-20-00100>
- Kulju, E., Jarva, E., Oikarinen, A., Hammarén, M., Kanste, O., & Mikkonen, K. (2024). Educational interventions and their effects on healthcare professionals' digital competence development: A systematic review. *International Journal of Medical Informatics*, 185, 105396. <https://doi.org/10.1016/j.ijmedinf.2024.105396>
- Longhini, J., Rossetini, G., & Palese, A. (2022). Digital health competencies among health care professionals: Systematic review. *Journal of Medical Internet Research*, 24(8), e36414. <https://doi.org/10.2196/36414>
- Longhini, J., Rossetini, G., & Palese, A. (2024). Digital health competencies and affecting factors among healthcare professionals: Additional findings from a systematic review. *Journal of Research in Nursing*, 29(2), 156–176. <https://doi.org/10.1177/17449871241226899>
- Wahyuni, E. D., Nursalam, N., Dewi, Y. S., Arifin, H., & Benjamin, L. S. (2024). Electronic nursing documentation for patient safety, quality of nursing care, and documentation: A systematic review. *Journal of the Pakistan Medical Association*, 74(9), 1669–1677. <https://doi.org/10.47391/JPMA.9996>
- World Health Organization. (2025). *Global strategy on digital health 2020–2027*. World Health Organization. ISBN 978-92-4-011687-0.
- World Health Organization. (2026). *Competency frameworks and standards for digital health: A landscape analysis*. World Health Organization. ISBN 978-92-4-011976-5.